

Sadržaj

1	Svrha.....	4
2	Pojmovi i kratice	4
3	Veza sa drugim dokumentima.....	4
4	Izdavanje dozvola, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje	5
4.1	Opće.....	5
4.2	Izdavanje dozvole učenika ATCO	5
4.2.1	Privilegije	5
4.2.2	Izdavanje dozvole učenika ATCO	5
4.2.3	Posebna situacija.....	6
4.3	Izdavanje dozvola ATCO	6
4.3.1	Privilegije	6
4.3.2	Izdavanje dozvola ATCO	6
4.4	Davanje dodatnih ovlaštenja i/ili odobrenja uz ovlaštenje u ATCO dozvolu.....	7
4.5	Izdavanje dodatnog odobrenja za jedinicu	7
4.6	Izdavanje posebnog jezičkog ovlaštenja	8
4.6.1	Privilegije	8
4.6.2	Izdavanje posebnog jezičkog ovlaštenja	8
4.6.3	Važenje posebnog jezičkog ovlaštenja.....	9
5	Produženje i obnova dozvola, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje.....	9
5.1	Opće.....	9
5.2	Ovlaštenja	9
5.3	Produženje dodatnog odobrenja za jedinicu	10
5.4	Obnova dodatnog odobrenja za jedinicu	10
5.5	Produženje posebnog jezičkog ovlaštenja	11
5.6	Obnova posebnog jezičkog ovlaštenja.....	11
6	Posebno ovlaštenje instruktora za stručno usavršavanje na radnom mjestu	11
6.1	Privilegije	11
6.2	Izdavanje posebnog ovlaštenja OJTI	11
6.3	Važenje	12
6.4	Produženje posebnog ovlaštenja OJTI	12
6.5	Obnova posebnog ovlaštenja OJTI.....	13
7	Posebno ovlaštenje instruktora za osposobljavanje na uređaju za obuku (STDI).....	14
7.1	Privilegije	14
7.2	Izdavanje posebnog ovlaštenja STDI.....	14
7.3	Važenje	15
7.4	Produženje posebnog ovlaštenja STDI	15
7.5	Obnova posebnog ovlaštenja STDI	16
8	Zamjena posebnog ovlaštenja OJTI za posebno ovlaštenje STDI	16
8.1	Uvjeti za zamjenu posebnog ovlaštenja OJTI za posebno ovlaštenje STDI	16
8.2	Postupak zamjene posebnih ovlaštenja i njeno evidentiranje u ATCO dozvolu.....	17
9	Posebno ovlaštenje procjenitelja.....	17
9.1	Privilegije	17

9.2	Izdavanje posebnog ovlaštenja procjenitelja	18
9.3	Važenje posebnog ovlaštenja procjenitelja	18
9.4	Produženje posebnog ovlaštenja procjenitelja	18
9.5	Obnova posebnog ovlaštenja procjenitelja.....	19
10	Privremena ovlaštenja.....	20
10.1	Opće.....	20
10.2	Privremeno OJTI ovlaštenje.....	20
10.2.1	Uvjeti.....	20
10.2.2	Izdavanje privremenog OJTI ovlaštenja	20
10.2.3	Važenje privremenog OJTI ovlaštenja.....	21
10.3	Privremeno ovlaštenje procjenitelja	21
10.3.1	Uvjeti.....	21
10.3.2	Izdavanje privremenog ovlaštenja procjenitelja	22
10.3.3	Važenje privremenog ovlaštenja procjenitelja	23
11	Zamjena dozvola.....	23
11.1	Opće.....	23
11.2	Uvjeti za zamjenu dozvola	24
11.3	Razmjena informacija između civilnih zrakoplovnih vlasti.....	24
11.4	Zamjena ATCO dozvole.....	25
12	Oduzimanje i suspenzija dozvola, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje	25
12.1	Opće.....	25
12.2	Uvjeti za oduzimanje ili suspenziju.....	26
12.3	Proces za oduzimanje, suspenziju i pravo žalbe.....	26
13	Zamjenska ATCO dozvola	27

1 Svrha

Ovaj savjetodavni materijal se primjenjuje na izdavanje, produženje, obnovu, suspenziju, oduzimanje i zamjenu dozvola, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje za (učenika) kontrolore zračnog prometa (ATCO) sukladno Dodatku I - Dio ATCO, Poddio A, B, C i Dodatku II - Dio ATCO.AR, Poddio D, a naročito sukladno ATCO.A.005, ATCO.A.020(b), ATCO.AR.D.001(a) i ATCO.AR.D.005(a) Pravilnika o dozvolama kontrolora zračnog prometa, organizacijama za obuku i zrakoplovno-medicinskim centrima (u daljem tekstu: Pravilnik).

2 Pojmovi i kratice

U ovom dokumentu se koriste isti pojmovi i kratice kao u Pravilniku.

3 Veza sa drugim dokumentima

Dokument je u vezi sa:

- Zakon o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine;
- Zakon o upravi Bosne i Hercegovine;
- Zakon o upravnom postupku Bosne i Hercegovine;
- Pravilnik o dozvolama kontrolora zračnog prometa, organizacijama za obuku i zrakoplovno-medicinskim centrima;
- Pravilnik o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i nadležnostima Europske agencije za sigurnost zračnog prometa.

4 Izdavanje dozvola, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje

4.1 Opće

Kada podnositelj zahtjeva ispunjava zahtjeve iz Pravilnika, Dodatak I - Dio ATCO i ovog postupka, BHDCA će izdati, obnoviti ili produžiti datu dozvolu, pripadajuće ovlaštenje/a i odobrenje/a uz ovlaštenje.

BHDCA izdaje dozvole u kojima se navode sve relevantne informacije vezane za privilegije koje se daju dozvolom i koje su sukladne zahtjevima iz Pravilnika, Dodatak II - Prilog 1. Svaka dozvola ima jedinstvenu alfanumeričku oznaku koja se sastoji iz dva dijela:

1. Kratice SATCO ili ATCO, u ovisnosti da li se radi o dozvoli učenika kontrolora zračnog prometa (SATCO) ili o dozvoli kontrolora zračnog prometa (ATCO); i
2. Četvorocifrenog broja koji je od riječi SATCO ili ATCO odvojen točkom.

Primjer jedinstvene oznake: SATCO.0001 ili ATCO.1111.

4.2 Izdavanje dozvole učenika ATCO

4.2.1 Privilegije

Imatelji dozvole učenika kontrolora zračnog prometa su ovlašteni da pružaju usluge kontrole zračnog prometa sukladno ovlaštenju i dodatnom ovlaštenju i odobrenju uz ovlaštenje koja su sadržana u dozvoli pod nadzorom instruktora za stručno osposobljavanje na radnom mjestu (On-Job-Training Instructor - OJTI) i da se obučavaju za odobrenje uz ovlaštenje.

4.2.2 Izdavanje dozvole učenika ATCO

Zahtjev za izdavanje dozvole učenika ATCO se podnosi na obrascu ANS.F.06 Zahtjev za izdavanje/produženje/obnavljanje dozvole (učenika) kontrolora zračnog prometa, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje. Obrazac ANS.F.06 je dostupan na internet stranici BHDCA. Zahtjev se dostavlja u BHDCA po uspješnom završetku odobrenog tečaja osnovnog osposobljavanja.

Uz obrazac se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Kopija uvjerenja/certifikata/potvrde o uspješno završenom osnovnom osposobljavanju koju je izdala certifikovana organizacija za obuku koja ispunjava zahtjeve utvrđene u Dodatku III (Dio ATCO.OR) koja je relevantna za ovlaštenje i, ukoliko je primjenljivo, za odobrenje uz ovlaštenje, kao što je utvrđeno u Dijelu ATCO, Poddio D, Odjeljak 2;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.B.001). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje dozvolu učenika ATCO sukladno obrascu ANS.F.07 – Obrazac dozvole (ATCO dozvola). Dozvola učenika ATCO sadrži posebno jezičko ovlaštenje i najmanje jedno ovlaštenje i, prema potrebi, jedno odobrenje uz ovlaštenje.

Smjernice

Datum uspješnog završetka osposobljavanja relevantnog za ovlaštenje i/ili odobrenje uz ovlaštenje, koji će biti unešen u dozvolu učenika ATCO, treba da bude datum naveden u uvjerenje/certifikat/potvrdu o uspješnom završetku odgovarajućeg osposobljavanja koji izdaje organizacija za obuku.

Nadležni organ može u točku (XIII) na obrascu dozvole unijeti sve dodatne informacije o dozvoli, kao što su nacionalna odobrenja uz ovlaštenje u dozvoli ili posjedovanje dozvole/certifikata za radio-telefoniju (R/T).

4.2.3 Posebna situacija

Imatelj dozvole učenika ATCO koji:

- nije počeo koristiti privilegije iz te dozvole u roku od godinu dana od datuma njenog izdavanja, ili
- je prekinuo koristiti te privilegije na period duži od godine dana;

može da započne ili nastavi osposobljavanje u jedinici kontrole zračnog prometa (unit training) za to ovlaštenje tek nakon izvršene procjene njegove prethodne stručnosti, kako bi se utvrdilo da li ispunjava zahtjeve koji su relevantni za to ovlaštenje, koju provodi organizacija za obuku koja ispunjava uvjete propisane u Dodatku III (Dio ATCO.OR) i koja je certificovana da provodi osnovno osposobljavanje (initial training) koje je relevantno za to ovlaštenje, i nakon što ispuni zahtjeve za obukom koji proizađu iz ove procjene.

4.3 Izdavanje dozvola ATCO

4.3.1 Privilegije

Imatelji dozvole kontrolora zračnog prometa su ovlašteni da pružaju usluge kontrole zračnog prometa sukladno ovlaštenjima i odobrenjima uz ovlaštenja u dozvoli i da koriste prava na osnovu ovlaštenja sadržanih u njoj.

Privilegije iz dozvole kontrolora zračnog prometa obuhvataju prava iz dozvole učenika kontrolora zračnog prometa, kako je utvrđeno u ATCO.B.001(a).

4.3.2 Izdavanje dozvola ATCO

Zahtjev za izdavanje dozvole ATCO se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se podnosi u BHDCA po uspješnom završetku odobrenog tečaja za dodatno odobrenje za jedinicu.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Dozvola učenika ATCO;
- Dokaz o uspješno završenom odobrenom tečaju osposobljavanja za dodatno odobrenje za jedinicu i uspješno položene odgovarajuće ispite i izvršene procjene sukladno zahtjevima propisanim u Dijelu ATCO, Poddio D, Odjeljak 3 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certificovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.B.005). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje ATCO dozvolu na obrascu ANS.F.07. Potvrđivanje važenja dozvole kontrolora zračnog prometa se vrši upisom jednog ili više ovlaštenja i relevantnog odobrenja uz ovlaštenje, dodatnog odobrenja za jedinicu i posebnog jezičkog ovlaštenja za koja je uspješno završena obuka.

Smjernice

BHDCA može u točku (XIII) na obrascu dozvole unijeti sve dodatne informacije o dozvoli, kao što su nacionalna odobrenja uz ovlaštenje u dozvoli ili posjedovanje dozvole/certifikata za radio-telefoniju (R/T).

Dodatna odobrenja za jedinicu važe za period koji je definiran u Programima za održavanje razine obučenosti (UCS). Ovaj period važenja ne smije da traje duže od 3 (tri) godine.

Po izdavanju ATCO dozvole, dozvola učenika ATCO se stavlja van snage i imatelj je sukladno ATCO.A.005(c) vraća u BHDCA.

4.4 Davanje dodatnih ovlaštenja i/ili odobrenja uz ovlaštenje u ATCO dozvolu

Zahtjev za dodatno ovlaštenje i/ili odobrenje uz ovlaštenje se podnosi na obrascu ANS.F.06.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj odobrenoj obuci za ovlaštenje i odobrenje relevantne za navedeno ovlaštenje i odobrenje i/ili odobrenje uz ovlaštenje (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi. Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje ATCO dozvolu sukladno obrascu ANS.F.07. U ATCO dozvolu se vrši upis jednog ili više ovlaštenja i relevantnih odobrenja uz ovlaštenja za koja je uspješno završena obuka.

4.5 Izdavanje dodatnog odobrenja za jedinicu

Zahtjev za dodatno odobrenje za jedinicu se podnosi na obrascu ANS.F.06.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Važeća ATCO dozvola;

- Dokaz o uspješno završenom tečaju osposobljavanja za dodatno odobrenje za jedinicu, sukladno zahtjevima koji su utvrđeni u Dijelu ATCO, Poddio D, Odjeljak 3 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi. Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje ATCO dozvolu sukladno obrascu ANS.F.07. U ATCO dozvolu se vrši upis jednog ili više relevantnih odobrenja za jedinicu za koja je uspješno završena obuka.

Smjernice

Dodatna odobrenja za jedinicu važe za period koji je definiran u Programima za održavanje razine obučenosti (UCS). Ovaj period važenja ne smije da traje duže od 3 (tri) godine.

4.6 Izdavanje posebnog jezičkog ovlaštenja

4.6.1 Privilegije

Kontrolori zračnog prometa i učenici kontrolori zračnog prometa ne smiju koristiti prava iz dozvola ako nemaju važeće posebno jezičko ovlaštenje iz engleskog jezika i/ili jednog od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i, ukoliko je primjenljivo, iz jezika koje iz razloga sigurnosti zahtijeva BHDCA u ATC jedinici, kao što je objavljeno u Zborniku zrakoplovnih informacija. U posebnom jezičkom ovlaštenju se navodi jezik ili jezici, razina ili razine jezičke stručnosti i rok ili rokovi važenja.

4.6.2 Izdavanje posebnog jezičkog ovlaštenja

Zahtjev za posebno jezičko ovlaštenje se podnosi na obrascu ANS.F.06.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (ref: Pravilnik, Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.B.030). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje ATCO dozvolu sukladno obrascu ANS.F.07. U ATCO dozvolu se vrši upis jednog ili više posebnih jezičkih ovlaštenja za koja je uspješno završena obuka.

4.6.3 Važenje posebnog jezičkog ovlaštenja

Period važenja posebnog jezičkog ovlaštenja, u ovisnosti od razine koja je utvrđena sukladno Prilogu 1 Dodatka I Pravilnika, je:

- za operativnu razinu (razina četiri), tri godine od datuma procjene; ili
- za naprednu razinu (razina pet), šest godina od datuma procjene;
- za ekspertsku razinu (razina šest):
  - (i) devet godina od datuma procjene, za engleski jezik;
  - (ii) neograničeno, za svaki drugi jezik koji je naveden u ATCO.B.030(a).

5 Produženje i obnova dozvola, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje

5.1 Opće

Dozvole nemaju rok važenja. Pošto je tako, da bi mogao da koristi privilegije iz svoje dozvole, operativni rad imatelja ATCO dozvole ovisi od važenja ovlaštenja, odobrenja uz ovlaštenje, dodatnih odobrenja ili odobrenja za jedinicu.

5.2 Ovlaštenja

Imatelj ovlaštenja koji je prekinuo korištenje privilegija koje su date tim ovlaštenjem u periodu od četiri ili više uzastopnih godina, može da započne osposobljavanje u jedinici kontrole zračnog prometa (unit training) za to ovlaštenje tek nakon izvršene procjene prethodne stručnosti, da bi se utvrdilo da li i dalje ispunjava uvjete tog ovlaštenja, koju provodi organizacija za obuku koja ispunjava zahtjeve koji su propisani u Dodatku III (Dio ATCO.OR) i koja je certificirana da provodi obuku koja je relevantna za to ovlaštenje, i nakon što ispuni zahtjeve za obukom koji proizlažu iz ove procjene.

ANSP/organizacija za obuku obavještava BHDCA o takvim slučajevima i također dostavlja sljedeće informacije:

- procjenu prethodne stručnosti imatelja dozvole, koju je provela organizacija za obuku, a koja je data u izvješću o procjeni;
- program za stručno osposobljavanje u jedinici kontrole zračnog prometa (prilagođen rezultatima procjene) radi odobravanja od strane BHDCA;
- dokaz o uspješno završenoj procjeni na kraju osposobljavanja;

Pored toga, BHDCA može tražiti i sljedeće dokumente:

- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certificirani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Kopiju dozvole/certifikata za radio-telefoniju, ako je potrebno;
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Na osnovu ovih informacija, BHDCA unosi novi rok važenja za ovlaštenje i povezano odobrenje uz ovlaštenje u ATCO dozvolu sukladno uzorku iz Dodatka II - ATCO dozvola.

5.3 Produženje dodatnog odobrenja za jedinicu

Zahtjev za produženje odobrenja za jedinicu se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se dostavlja u BHDCA 30 dana prije prestanka važenja odobrenja uz ovlaštenje.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz da je podnositelj zahtjeva završio obuku osvježavanja znanja tijekom važenja dodatnog odobrenja za jedinicu, sukladno Programu za održavanje razine obučenosti (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz da je podnositelj zahtjeva koristio privilegije iz dozvole u minimalnom broju sati koji je definiran u Programu za održavanje razine obučenosti;
- Dokaz da je stručnost podnositelja zahtjeva procijenjena sukladno Programu za održavanje razine obučenosti najranije tri mjeseca prije datuma isteka dodatnog odobrenja za jedinicu;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.B.020). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za produženje dodatnog odobrenja za jedinicu, BHDCA donosi rješenje o suspenziji i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA produžava odobrenje za jedinicu sukladno obrascu ANS.F.07.

5.4 Obnova dodatnog odobrenja za jedinicu

Zahtjev za obnovu dodatnog odobrenja za jedinicu se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se dostavlja u BHDCA.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješnom završetku odobrenog tečaja osposobljavanja za dodatno odobrenje za jedinicu, sukladno zahtjevima koji su utvrđeni u Dijelu ATCO, Poddio D, Odjeljak 3 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi. Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za obnovu dodatnog odobrenja za jedinicu, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA obnavlja odobrenje za jedinicu sukladno obrascu ANS.F.07.

5.5 Produženje posebnog jezičkog ovlaštenja

Zahtjev za produženje posebnog jezičkog ovlaštenja se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se dostavlja u BHDCA 30 dana prije prestanka važenja posebnog jezičkog ovlaštenja.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj procjeni jezičkog znanja, koja se provodi u periodu od tri mjeseca prije isteka roka važenja (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I – Dio ATCO, ATCO.B.035). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za produženje posebnog jezičkog ovlaštenja, BHDCA donosi rješenje o suspenziji i dostavlja podnosiocu zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA produžava posebno jezičko ovlaštenje sukladno obrascu ANS.F.07.

5.6 Obnova posebnog jezičkog ovlaštenja

Zahtjev za obnovu posebnog jezičkog ovlaštenja se podnosi na obrascu ANS.F.06.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi. Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za obnovu posebnog jezičkog ovlaštenja, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnosiocu zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA vrši obnovu posebnog jezičkog ovlaštenja sukladno obrascu ANS.F.07.

6 Posebno ovlaštenje instruktora za stručno usavršavanje na radnom mjestu

6.1 Privilegije

Imatelji posebnog ovlaštenja OJTI imaju privilegiju da provode praktično osposobljavanje i nadzor nad operativnim radnim mjestima za koje imaju važeće dodatno odobrenje za jedinicu i na uređaju za obuku u ovlaštenjima koja imaju.

6.2 Izdavanje posebnog ovlaštenje OJTI

Zahtjev za posebno ovlaštenje OJTI se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se podnosi u BHDCA nakon uspješno završenog odobrenog tečaja iz tehnika praktične obuke.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenom odobrenom tečaju osposobljavanja iz tehnika praktične obuke, tijekom kojeg se predavalo i na odgovarajući način procjenjivalo potrebno znanje i pedagoške vještine (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) tijekom godine koja prethodi podnošenju zahtjeva za OJTI;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Smjernice

Potrebna je važeća ATCO dozvola da bi se provjerilo:

- *da posjeduje važeće dodatno odobrenje za jedinicu; i*
- *da je imatelj koristio privilegije iz dozvole kontrolora zračnog prometa najmanje dvije godine neposredno prije podnošenja zahtjeva za posebno ovlaštenje OJTI. BHDCA može ovo skratiti na period ne kraći od jedne godine kada to zahtijeva organizacija za obuku.*

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.015). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za izdavanje posebnog ovlaštenja OJTI, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje posebno ovlaštenje OJTI sukladno obrascu ANS.F.07.

6.3 Važenje

Posebno OJTI ovlaštenje važi 3 (tri) godine. U slučaju prvog izdavanja i obnove, period važenja posebnog ovlaštenja OJTI počinje najkasnije 30 dana od datuma uspješno završene procjene.

6.4 Produženje posebnog ovlaštenja OJTI

Zahtjev za produženje posebnog ovlaštenja OJTI se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se dostavlja u BHDCA najkasnije 30 dana prije prestanka važenja posebnog ovlaštenja OJTI.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj obuci osvežavanja znanja iz praktičnih vještina osposobljavanja tijekom važenja posebnog ovlaštenja OJTI (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde), pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi ATCO.C.015(a) i (b);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);

- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Smjernice

Potrebna je važeća ATCO dozvola da bi se provjerilo:

- *da posjeduje važeće dodatno odobrenje za jedinicu; i*
- *da je imatelj koristio privilegije iz dozvole kontrolora zračnog prometa najmanje dvije godine neposredno prije podnošenja zahtjeva za posebno ovlaštenje OJTI. BHDCA može ovo skratiti na period ne kraći od jedne godine kada to zahtijeva organizacija za obuku.*

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.020). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za produženje posebnog ovlaštenja OJTI, BHDCA donosi rješenje o suspenziji i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA produžava posebno ovlaštenje OJTI sukladno obrascu ANS.F.07.

6.5 Obnova posebnog ovlaštenja OJTI

Zahtjev za obnovu posebnog ovlaštenja OJTI se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se dostavlja u BHDCA.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj odobrenoj obuci osvježavanja znanja iz vještina praktičnog osposobljavanja (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi ATCO.C.015(a) i (b);
- Dokaz o uspješno završenoj procjeni stručnosti instruktora za praktično osposobljavanje (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi ATCO.C.015(a) i (b);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Smjernice

Potrebna je važeća ATCO dozvola da bi se provjerilo:

- da posjeduje važeće dodatno odobrenje za jedinicu; i
- da je imatelj koristio privilegije iz dozvole kontrolora zračnog prometa najmanje dvije godine neposredno prije podnošenja zahtjeva za posebno ovlaštenje OJTI. BHDCA može ovo skratiti na period ne kraći od jedne godine kada to zahtijeva organizacija za obuku.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.020). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za obnovu posebnog ovlaštenja OJTI, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA obnavlja posebno ovlaštenje OJTI sukladno obrascu ANS.F.07. Period važenja posebnog ovlaštenja OJTI počinje najkasnije 30 dana od datuma uspješno završene procjene.

7 Posebno ovlaštenje instruktora za osposobljavanje na uređaju za obuku (STDI)

7.1 Privilegije

Imatelji posebnog ovlaštenja STDI ovlašteni su da provode praktično osposobljavanje na uređajima za obuku:

- za predmete praktične prirode tijekom osnovnog osposobljavanja (initial training);
- za osposobljavanje u jedinici kontrole zračnog prometa (unit training) koje nije OJT; i
- za kontinuirano osposobljavanje.

Ako imatelj posebnog ovlaštenja STDI provodi početno osposobljavanje na radnom mjestu (pre-OJT), ima ili je ranije imao odgovarajuće dodatno odobrenje za jedinicu.

7.2 Izdavanje posebnog ovlaštenja STDI

Zahtjev za posebno ovlaštenje STDI se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se podnosi u BHDCA nakon uspješno završenog odobrenog tečaja iz tehnika praktičnog osposobljavanja.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenom odobrenom tečaju iz tehnika praktičnog osposobljavanja (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi podnošenju zahtjeva, tijekom koga su, uz korištenje teorijskih i praktičnih metoda, predavani i odgovarajuće procijenjeni potrebno znanje i pedagoške vještine;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Smjernice

Potrebna je važeća ATCO dozvola da bi se provjerilo da li je imatelj koristio privilegije dozvole kontrolora zračnog prometa za bilo koje ovlaštenje tijekom najmanje dvije godine.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.035). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za izdavanje posebnog ovlaštenja STDI, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje posebno ovlaštenje STDI sukladno obrascu ANS.F.07.

7.3 Važenje

Posebno ovlaštenje STDI važi 3 (tri) godine. U slučaju prvog izdavanja i obnove, period važenja posebnog ovlaštenja STDI počinje najkasnije 30 dana od datuma uspješno završene procjene.

7.4 Produženje posebnog ovlaštenja STDI

Zahtjev za produženje posebnog ovlaštenja STDI se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se podnosi u BHDCA najkasnije 30 dana prije prestanka važenja posebnog ovlaštenja.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj obuci osvježavanja znanja iz vještina praktičnog osposobljavanja (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) tijekom važenja posebnog ovlaštenja STDI;
- Dokaz o uspješno završenom odobrenom osposobljavanju o postojećoj operativnoj praksi (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) tijekom važenja posebnog ovlaštenja STDI;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Smjernice

Nakon svake obuke za osvježavanje znanja slijedi provjera koja se može uraditi na nekoliko načina:

- *putem namjenske ili kontinuirane procjene;*
- *putem stručne procjene na istoj razini (peer assessment);*
- *demonstriranjem praktičnih instruktorskih vještina.*

Rezultate takve provjere treba da dokumentuje ANSP/organizacija za obuku.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.040). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za produženje posebnog ovlaštenja STDI, BHDCA donosi rješenje o suspenziji i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA produžava posebno ovlaštenje STDI sukladno obrascu ANS.F.07.

7.5 Obnova posebnog ovlaštenja STDI

Zahtjev za obnovu posebnog ovlaštenja STDI se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se dostavlja u BHDCA.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj odobrenoj obuci osvježavanja znanja iz vještina praktičnog osposobljavanja (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu;
- Dokaz o uspješno završenom odobrenom osposobljavanju o postojećoj operativnoj praksi (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu;
- Dokaz o uspješno završenoj procjeni stručnosti instruktora za praktično osposobljavanje (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.040). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za obnovu posebnog ovlaštenja STDI, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA obnavlja posebno ovlaštenje STDI sukladno obrascu ANS.F.07. Period važenja posebnog ovlaštenja STDI počinje najkasnije 30 dana od datuma uspješno završene procjene.

8 Zamjena posebnog ovlaštenja OJTI za posebno ovlaštenje STDI

8.1 Uvjeti za zamjenu posebnog ovlaštenja OJTI za posebno ovlaštenje STDI

Posebno ovlaštenje OJTI može se zamijeniti za posebno ovlaštenje STDI kada nisu ispunjeni sljedeći zahtjevi utvrđeni u ATCO.C.015(a) i (b), odnosno:

- posjedovanje dozvole kontrolora zračnog prometa sa važećim dodatnim odobrenjem za jedinicu;
- korištenje privilegija iz dozvole kontrolora zračnog prometa u periodu od najmanje dvije godine neposredno prije podnošenja zahtjeva. U slučaju da je BHDCA, na

zahtjev organizacije za obuku, skratila ovaj period (na najmanje jednu godinu), zahtjev se odnosi na taj period.

Osim gore navedenog, posebno ovlaštenje OJTI se može zamijeniti posebnim ovlaštenjem STDI pod uvjetom da je osigurana usklađenost sa zahtjevima ATCO.C.040(b) i (c):

- Posebno ovlaštenje STDI se može produžiti nakon uspješno završene obuke osvježavanja znanja iz vještina praktičnog osposobljavanja i postojeće operativne prakse tijekom važenja posebnog ovlaštenja STDI.
- Kada posebno STDI ovlaštenje istekne, može se obnoviti nakon:
  1. uspješno završene obuke osvježavanja znanja iz vještina praktičnog osposobljavanja i postojeće operativne prakse; i
  2. uspješno završene procjene stručnosti instruktora za praktično osposobljavanje; u godini koja prethodi podnošenju zahtjeva za obnovu.

8.2 Postupak zamjene posebnih ovlaštenja i njeno evidentiranje u ATCO dozvolu

ANSP/organizacija za obuku podnosi u BHDCA pismeni zahtjev za zamjenu posebnog ovlaštenja OJTI za posebno ovlaštenje STDI.

Uz svaki zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Važeća ATCO dozvola;
- Obrazloženje za zahtijevanu zamjenu posebnih ovlaštenja;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.020(e)). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za zamjenu posebnih ovlaštenja, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje posebno ovlaštenje STDI sukladno obrascu ANS.F.07.

9 Posebno ovlaštenje procjenitelja

9.1 Privilegije

Procjenu vrši isključivo osoba koja ima posebno ovlaštenje procjenitelja.

Imatelji posebnog ovlaštenja procjenitelja su ovlašteni da vrše procjene:

- tijekom osnovnog osposobljavanja (initial training) za izdavanje dozvole učenika kontrolora zračnog prometa ili za izdavanje novog ovlaštenja i/ili odobrenja uz ovlaštenje, prema potrebi;
- prethodne stručnosti za potrebe ATCO.B.001(d) i ATCO.B.010(b);
- učenika kontrolora zračnog prometa za izdavanje dodatnog odobrenja za jedinicu i odobrenja uz ovlaštenje, prema potrebi;

- kontrolora zračnog prometa za izdavanje dodatnog odobrenja za jedinicu i odobrenja uz ovlaštenje, ukoliko je primjenljivo, kao i za produženje i obnovu dodatnog odobrenja za jedinicu;
- podnositelja zahtjeva za instruktora praktičnog osposobljavanja ili podnositelja zahtjeva za procjenitelje kada je osigurana ispunjenost zahtjeva iz točaka (d)(2) do (4).

9.2 Izdavanje posebnog ovlaštenja procjenitelja

Zahtjev za posebno ovlaštenje procjenitelja se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjevi se podnose u BHDCA nakon uspješnog završetka odobrenog tečaja za procjenitelje.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenom tečaju obuke za procjenitelja, tijekom kog se predavalo i na odgovarajući način procjenjivalo potrebno znanje i vještine, uz korištenje teorijskih i praktičnih metoda (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) tijekom godine koja prethodi podnošenju zahtjeva;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.055). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za izdavanje posebnog ovlaštenja procjenitelja, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje posebno ovlaštenje procjenitelja sukladno obrascu ANS.F.07.

9.3 Važenje posebnog ovlaštenja procjenitelja

Posebno ovlaštenje procjenitelja važi 3 (tri) godine. U slučaju prvog izdavanja i obnove, period važenja posebnog ovlaštenja procjenitelja započinje najkasnije 30 dana od datuma uspješno završene procjene.

9.4 Produženje posebnog ovlaštenja procjenitelja

Zahtjev za produženje posebnog ovlaštenja procjenitelja se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se podnosi u BHDCA najkasnije 30 dana prije prestanka važenja posebnog ovlaštenja.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj obuci osvježavanja znanja iz vještina procjene (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) tijekom perioda važenja;

- Dokaz o uspješno završenom odobrenom osposobljavanju iz postojeće operativne prakse (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) tijekom perioda važenja;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Smjernice

Potrebna je važeća ATCO dozvola da bi se provjerilo:

- *da vlasnik dozvole posjeduje važeće dodatno odobrenje za jedinicu; i*
- *da je imatelj dozvole koristio privilegije iz dozvole kontrolora zračnog prometa najmanje dvije godine neposredno prije podnošenja zahtjeva za posebno ovlaštenje procjenitelja.*

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.060). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za produženje posebnog ovlaštenja procjenitelja, BHDCA donosi rješenje o suspenziji i dostavlja podnosiocu zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA produžava posebno ovlaštenje procjenitelja sukladno obrascu ANS.F.07.

9.5 Obnova posebnog ovlaštenja procjenitelja

Zahtjev za obnovu posebnog ovlaštenja procjenitelja se podnosi na obrascu ANS.F.06. Zahtjev se dostavlja u BHDCA.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Važeća ATCO dozvola;
- Dokaz o uspješno završenoj obuci osvježavanja znanja iz vještina procjene (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu;
- Dokaz o uspješno završenom odobrenom osposobljavanju iz postojeće operativne prakse (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu;
- Dokaz o uspješno položenoj procjeni stručnosti procjenitelja (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde) u godini koja prethodi zahtjevu za obnovu;
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.060). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za obnovu posebnog ovlaštenja procjenitelja, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnosiocu zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA obnavlja posebno ovlaštenje procjenitelja sukladno obrascu ANS.F.07. Period važenja posebnog ovlaštenja procjenitelja započinje najkasnije 30 dana od datuma uspješno završene procjene.

10 Privremena ovlaštenja

10.1 Opće

Postoje dva privremena ovlaštenja koja BHDCA može izdati: privremeno OJTI ovlaštenje i privremeno ovlaštenje procjenitelja.

Privremena ovlaštenja se ne unose u ATCO dozvolu. Sukladno ATCO.AR.D.001(c), privremeno OJTI ovlaštenje, koje je navedeno u ATCO.C.025, i privremeno ovlaštenje procjenitelja, koje je navedeno u ATCO.C.065, se izdaju kao poseban dokument, pri čemu se navode privilegije imatelja, kao i rok važenja ovlaštenja. Privremena ovlaštenja se izdaju sukladno Pravilniku i Zakonu o upravnom postupku.

10.2 Privremeno OJTI ovlaštenje

10.2.1 Uvjeti

Kada nije moguće postići usklađenost sa zahtjevima utvrđenim ATCO.C.010(b)(2), BHDCA može izdati privremeno OJTI ovlaštenje na osnovu analize sigurnosti dostavljene od strane pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

U zahtjevu ATCO.C.010(b)(2) je navedeno da „imatelji posebnog OJTI ovlaštenja koriste privilegije iz posebnog ovlaštenja samo ukoliko su najmanje šest mjeseci neposredno prije provođenja osposobljavanja koristili privilegije važećeg dodatnog odobrenja za jedinicu, po osnovu kog će provoditi osposobljavanje.”

Smjernice GM1 ATCO.C.025(a)

Posebne situacije za koje se može smatrati da nije moguće postići usklađenost sa ATCO.C.010(b)(2) u smislu važećeg iskustva za dodatno odobrenje za jedinicu, i za koje se stoga može odobriti privremeno OJTI ovlaštenje, su sljedeće:

- *uspostavljanje nove ATC jedinice ili novog sektora unutar pružatelja usluga u zračnoj plovidbi;*
- *ugrožen je nastavak pružanja postojećih usluga zbog nepostojanja osoblja što je posljedica promjene unutar pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u ATC jedinici;*
- *uspostavljeno je novo ovlaštenje ili odobrenje uz ovlaštenje u ATC jedinici;*
- *ponovno otvaranje privremene ATC jedinice.*

Privremeno OJTI ovlaštenje može se izdati imatelju važećeg posebnog ovlaštenja OJTI, koje je izdato sukladno ATCO.C.015.

10.2.2 Izdavanje privremenog OJTI ovlaštenja

ANSP/organizacija za obuku podnosi u BHDCA pismeni zahtjev za izdavanje privremenog OJTI ovlaštenja.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Važeća ATCO dozvola;

- Analiza sigurnosti koja se odnosi na zahtjev za privremeno ovlaštenje (pogledati Podpoglavlje 10.3.2 Izdavanje privremenog ovlaštenja procjenitelja i pripadajuće smjernice);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.025). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za izdavanje privremenog OJTI ovlaštenja, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje privremeno OJTI ovlaštenje sukladno Pravilniku i Zakonu o upravnom postupku.

Smjernice AMC1 ATCO.C.025(a)

Analiza sigurnosti treba navesti razloge zbog kojih odgovarajući zahtjev za dodatno odobrenje za jedinicu iz ATCO.C.010(b)(2) ne može biti ispunjen i kako će se drugim sredstvima/načinima osigurati ista razina sigurnosti.

Privremeno OJTI ovlaštenje je ograničeno na instrukcije potrebne da bi se obuhvatile posebne situacije.

10.2.3 Važenje privremenog OJTI ovlaštenja

Privremeno OJTI ovlaštenje se ograničava na obuku koja treba da obuhvati posebne situacije i njeno važenje ne smije prekoračiti godinu dana ili rok važenja posebnog ovlaštenja OJTI koje je izdato sukladno ATCO.C.015, u ovisnosti od toga šta prije ističe.

10.3 Privremeno ovlaštenje procjenitelja

10.3.1 Uvjeti

Kada nije moguće postići usklađenost sa zahtjevima utvrđenim u ATCO.C.045(d)(1), BHDCA može ovlastiti imatelje posebnog ovlaštenja procjenitelja, koja su izdata sukladno ATCO.C.055, da izvrše procjene navedene u ATCO.C.045(b)(3) i (4), kako bi obuhvatili posebne situacije ili osigurali neovisnost procjene, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi utvrđeni u ATCO.C.065(b) i (c).

ATCO.C.045 (d)(1) precizira:

„(d) Uz zahtjeve koji su propisani u točki (c), imatelji posebnog ovlaštenja procjenitelja koriste privilegije tog ovlaštenja samo:

(1) za procjene na osnovu kojih se izdaje, produžava i obnavlja dodatno odobrenje za jedinicu, ukoliko su također imali dodatno odobrenje za jedinicu koje je povezano sa procjenom, u prethodnom periodu od najmanje godinu dana.“

ATCO.C.045 (b)(3) i (4) preciziraju da:

„(b) Imatelji posebnog ovlaštenja procjenitelja su ovlašteni da provode procjenu:

(3) učenika kontrolora zračnog prometa za izdavanje dodatnog odobrenja za jedinicu i odobrenja uz ovlaštenje, prema potrebi;

(4) kontrolora zračnog prometa za izdavanje dodatnog odobrenja za jedinicu i odobrenja uz ovlaštenje, ukoliko je primjenljivo, kao i za produženje i obnovu dodatnog odobrenja za jedinicu;“

ATCO.C.065 (b) i (c) preciziraju:

„(b) U svrhu obuhvatanja posebnih situacija, imatelj posebnog ovlaštenja procjenitelja također ima dodatno odobrenje za jedinicu sa pratećim ovlaštenjem i, ukoliko je primjenljivo, odobrenjem uz ovlaštenje, koje je relevantno za procjenu, u prethodnom periodu od najmanje godinu dana. Privremeno ovlaštenje se ograničava na procjenu koja je neophodna da bi se obuhvatile posebne situacije i ne smije prekoračiti rok od godinu dana ili rok važenja posebnog ovlaštenja procjenitelja koje je izdato sukladno ATCO.C.055, u ovisnosti od toga šta ističe ranije.

(c) U svrhu osiguravanja neovisnosti procjene iz razloga ponavljanja / zbog periodičnosti, imatelj posebnog ovlaštenja procjenitelja također ima dodatno odobrenje za jedinicu sa pratećim ovlaštenjem i, ukoliko je primjenljivo, odobrenjem uz ovlaštenje, koje je relevantno za procjenu, u prethodnom periodu od najmanje godinu dana. Period važenja privremenog ovlaštenja utvrđuje BHDCA, ali ne smije prekoračiti rok važenja posebnog ovlaštenja procjenitelja koje je izdato sukladno ATCO.C.055.“

Smjernice GM1 ATCO.C.065(b)

Posebne situacije za koje se može smatrati da nije moguće postići usklađenost sa ATCO.C.045(d)(1), u smislu važećeg iskustva za dodatno odobrenje za jedinicu, i za koje se stoga može odobriti privremeno posebno ovlaštenje procjenitelja, su sljedeće:

- uspostavljanje nove ATC jedinice ili novog sektora unutar pružatelja usluga u zračnoj plovidbi;
- nastavak pružanja postojećih usluga je ugrožen zbog nepostojanja osoblja što je posljedica promjene unutar pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u ATC jedinici;
- novo ovlaštenje ili odobrenje uz ovlaštenje uspostavljeno u ATC jedinici;
- ponovno otvaranje privremene ATC jedinice.

Smjernice GM1 ATCO.C.065(c)

U slučaju jedinica koje nemaju dovoljan broj procjenitelja ili ako su u procesu osposobljavanja na drugi način ugroženi neovisnost i objektivnost procjene, može se izdati privremeno ovlaštenje procjenitelja.

Da bi izdala privremeno ovlaštenje procjenitelja, BHDCA može zahtijevati od ANSP-a da dostavi analizu sigurnosti (pogledati Podpoglavlje 10.3.2: Izdavanje privremenog ovlaštenja procjenitelja i pripadajuće smjernice).

10.3.2 Izdavanje privremenog ovlaštenja procjenitelja

ANSP podnosi u BHDCA pismeni zahtjev za izdavanje privremenog ovlaštenja procjenitelja.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Važeća ATCO dozvola;

- Analiza sigurnosti koja se odnosi na zahtjev za privremeno ovlaštenje procjenitelja, ako to zahtijeva BHDCA sukladno ATCO.C.065(d);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.C.065). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za izdavanje privremenog ovlaštenja procjenitelja, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnosiocu zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA izdaje privremeno ovlaštenje procjenitelja sukladno Pravilniku i Zakonu o upravnom postupku.

Smjernice AMC1 ATCO.C.065(d)

U analizi sigurnosti, ako se ista traži, treba navesti razloge zbog kojih odgovarajući zahtjev za dodatno odobrenje za jedinicu iz ATCO.C.045 (d)(1) ne može biti ispunjen i kako će se drugim sredstvima i načinima osigurati ista razina sigurnosti.

U svrhu osiguravanja neovisnosti procjene iz razloga ponavljanja/periodičnih procjena, izvršena analiza sigurnosti obuhvata ponavljajuću potrebu da se osigura neovisnost procjene od procesa osposobljavanja i da se osigura osnova za izdavanje višestrukih privremenih ovlaštenja zasnovanih na istom razlogu.

U svrhu obuhvatanja posebnih situacija imatelj posebnog ovlaštenja procjenitelja, privremenog ovlaštenja procjenitelja se ograničava na instrukcije neophodne za obuhvatanje posebnih situacija.

10.3.3 Važenje privremenog ovlaštenja procjenitelja

Privremeno ovlaštenje se ograničava na procjenu koja je neophodna da bi se obuhvatile posebne situacije i ne smije prekoračiti rok od godinu dana ili rok važenja posebnog ovlaštenja procjenitelja koje je izdato sukladno ATCO.C.055, u ovisnosti od toga šta ističe ranije.

Period važenja privremenog ovlaštenja utvrđuje BHDCA, ali ne smije prekoračiti rok važenja posebnog ovlaštenja procjenitelja koje je izdato sukladno ATCO.C.055.

11 Zamjena dozvola

11.1 Opće

Kada imatelj dozvole treba da u Bosni i Hercegovini koristi privilegije iz dozvole koju je izdao nadležni organ druge države potpisnice ECAA sporazuma, imatelj dozvole podnosi zahtjev za zamjenu svoje dozvole sukladno ovom postupku.

Zamjena dozvole se vrši sukladno ovom naputku, osim ako je drugačiji sporazum zaključen između datih država. U tu svrhu, dotični organi razmjenjuju sve relevantne informacije koje su neophodne da bi se izvršila zamjena dozvola sukladno procedurama koje su navedene u ATCO.AR.B.001(c).

Smjernice GM1 ATCO.A.010

Sukladno članku 11. Uredbe (EZ) br. 216/2008, države članice EU priznaju:

- (a) dozvole kontrolora zračnog prometa i učenika kontrolora zračnog prometa, uključujući njihova ovlaštenja, dodatna ovlaštenja, odobrenja uz ovlaštenja, posebno ovlaštenje instruktora za osposobljavanje na radnom mjestu (OJTI), posebno ovlaštenje instruktora za rad na uređaju za obuku (STDI) i posebno ovlaštenje procjenitelja, kao i posebno jezičko ovlaštenje i odgovarajuća uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti koje je izdala druga država članica sukladno ovoj uredbi;
- (b) certifikate organizacija za obuku kontrolora zračnog prometa, zrakoplovno-medicinskih ispitivača i zrakoplovno-medicinskih centara koje je izdala druga država članica sukladno ovoj uredbi; i
- (c) certifikate o završetku tečajeva obuke koje su izdale organizacije za obuku koje su odobrile druge države članice koje dovode do davanja ovlaštenja, odobrenja uz ovlaštenje i/ili dozvole kontrolora zračnog prometa pomenute u stavku (a).

11.2 Uvjeti za zamjenu dozvola

Dozvole treba zamijeniti samo kada je izvjesno da će imatelj dozvole koristiti privilegije iz dozvole u Bosni i Hercegovini.

Radi toga, a sa namjerom da se izbjegne nepotrebno administrativno opterećivanje, BHDCA će zahtijevati od imatelja dozvole da uz zahtjev za zamjenu dokaže da će imati obuku za jedinicu u certifikovanoj organizaciji za obuku koja će mu omogućiti da koristi privilegije iz dozvole u Bosni i Hercegovini. Stoga će do zamjene dozvola doći samo onda kada organizacija za obuku dostavi plan osposobljavanja za jedinicu radi odobravanja.

Smjernice GM1 ATCO.A.010(a)

Korištenje privilegija ATCO dozvole u drugoj državi članici EU:

- (a) *Dozvole treba zamijeniti samo kada je izvjesno da će imatelj dozvole koristiti privilegije iz dozvole u drugoj državi članici EU, odnosno državi članici EU u kojoj dotična dozvola nije izdata.*
- (b) *Radi toga, a sa namjerom da se izbjegne nepotrebno administrativno opterećivanje, nadležni organ će zahtijevati od imatelja dozvole da uz zahtjev za zamjenu dokaže da će imati obuku za jedinicu u certifikovanoj organizaciji za obuku koja će mu omogućiti da koristi privilegije iz dozvole u državi članici EU.*

11.3 Razmjena informacija između civilnih zrakoplovnih vlasti

BHDCA će od nadležnog organa druge države potpisnice ECAA sporazuma, koja je izdala ATCO dozvolu, tražiti sljedeće informacije:

- Vrstu osposobljavanja koju je imatelj dozvole prošao tijekom ATCO karijere, uključujući certifikate koje je izdala organizacija za obuku;
- Informacije vezane za svaku suspenziju, ograničenje ili stavljanje van snage dozvole;
- Medicinske podatke o imatelju dozvole;
- Certifikat/e zrakoplovno-medicinskog centra (AeMC) i ovlaštenih liječnika (AME) koji su izdali certifikat;
- Podatke o licenciranju imatelja;
- Metodologiju polaganja znanja jezika;
- Nalaze nastale pri nadzoru za posljednjih 5 godina vezane za pojedince i organizacije za osposobljavanje, zdravstvenu sposobnost i znanje jezika, kada BHDCA procijeni da je to potrebno.

11.4 Zamjena ATCO dozvole

Imatelj ATCO dozvole podnosi u BHDCA pismeni zahtjev za zamjenu ATCO dozvole.

Uz Zahtjev se dostavljaju sljedeći dokumenti:

- Važeća ATCO dozvola;
- Kopija identifikacijskog dokumenta (putovnica, osobna iskaznica);
- Kopija važećeg uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti klase 3, koje je izdao certifikovani zrakoplovno-medicinski centar (AeMC);
- Dokaz o odgovarajućoj razini jezičkog znanja sukladno zahtjevima koji su propisani u ATCO.B.030 (tj. kopija uvjerenja/certifikata/potvrde);
- Dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

ANSP/organizacija za obuku treba da dosta ranije dostavi garanciju da je izvjesno da će imatelj dozvole koristiti privilegije iz dozvole unutar ATC jedinice kojom upravlja taj ANSP (Naputak: ovo treba da utvrdi BHDCA. Primjer: Program za stručno osposobljavanje u jedinici kontrole zračnog prometa se dostavlja istovremeno sa zahtjevom za zamjenu dozvole).

Po prijemu dokumentacije, BHDCA provjerava da li su ispunjeni propisani zahtjevi (Dodatak I - Dio ATCO, ATCO.A.010). Ako se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da nisu ispunjeni važeći zahtjevi za zamjenu ATCO dozvola, BHDCA donosi rješenje o odbijanju zahtjeva i dostavlja podnositelju zahtjeva i ANSP i navodi razloge zbog kojih zahtjevi nisu ispunjeni.

BHDCA zamjenjuje dozvolu izdavanjem nove sukladno obrascu ANS.F.07, a koja će uključivati ovlaštenja, odobrenja uz ovlaštenje i sva važeća dodatna odobrenja za jedinicu i posebna ovlaštenja iz prethodne dozvole, uključujući datum njihovog prvog izdavanja i isteka važenja, ako je primjenljivo.

Sukladno ATCO.AR.E.005(b), nakon zamjene dozvole sukladno ATCO.A.010, BHDCA odobrava ili odbija tečaj osposobljavanja za dodatno odobrenje za jedinicu koji je uspostavljen sukladno ATCO.B.020(b) i (c), najkasnije šest nedelja nakon dostavljanja zahtjeva za odobrenje tečaja osposobljavanja, i osigurava da se poštuju principi nediskriminacije i srazmjernosti.

Nakon prijema nove dozvole, imatelj dozvole podnosi zahtjev sukladno postupku utvrđenim u podpoglavlju 4.3 - Izdavanje dozvola ATCO.

Nakon zamjene dozvole, BHDCA će sukladno ATCO.A.010(e) prethodnu dozvolu vratiti organu koji ju je izdao.

12 Oduzimanje i suspenzija dozvola, ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje

12.1 Opće

BHDCA može da suspenduje ili oduzme dozvolu, ovlaštenja i dodatna i posebna ovlaštenja sukladno ATCO.AR.D.005 ako imatelj dozvole ne ispunjava zahtjeve Dijela ATCO Pravilnika.

Ako je imatelju dozvole dozvola oduzeta, on odmah vraća dozvolu u BHDCA, sukladno proceduri koju je uspostavila BHDCA na osnovu ATCO.AR.D.005(a).

BHDCA će sa dužnom pažnjom analizirati svaku situaciju koja joj se pokaže ili koju otkrije tijekom nadzora da bi odlučila da li da suspenduje ili oduzme dozvolu, ovlaštenje ili odobrenje uz ovlaštenje. BHDCA može tražiti od ANSP-a dodatne dokaze da bi bolje razumjela i razjasnila situaciju otkrivenu tijekom nadzora.

12.2 Uvjeti za oduzimanje ili suspenziju

Na osnovu ATCO.AR.D.005(c) BHDCA suspenduje ili oduzima dozvolu, ovlaštenje ili dodatno i posebno ovlaštenje ili odobrenje uz ovlaštenje sukladno ATCO.AR.C.010 u sljedećim okolnostima:

- korištenje privilegija iz dozvole kada imatelj dozvole više ne ispunjava važeće zahtjeve Pravilnika;
- dobijanje dozvole učenika kontrolora zračnog prometa ili kontrolora zračnog prometa, ovlaštenja, dodatnog i posebnog ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje ili certifikata na osnovu dostavljene falsifikovane dokumentacije;
- falsifikovanjem evidencija u dozvoli ili certifikatu;
- korištenje privilegija iz dozvole, privilegija datih ovlaštenjem ili dodatnim i posebnim ovlaštenjem i odobrenjem uz ovlaštenje pod utjecajem psihoaktivnih supstanci;

Sukladno ATCO.AR.D.005(e), BHDCA također suspenduje ili oduzima dozvolu, ovlaštenje ili dodatno i posebno ovlaštenje i odobrenje uz ovlaštenje na osnovu pismenog zahtjeva imatelja dozvole.

BHDCA može suspendovati ili oduzeti dozvolu, ovlaštenje ili odobrenje uz ovlaštenje, u ovisnosti od situacije, kada se tijekom nadzora ili na drugi način identificira problem vezan za sigurnost koji dokazuje neusklađenost sa Pravilnikom i/ili ovim naputkom. BHDCA donosi odluku o suspenziji ili oduzimanju dozvole/a, ovlaštenja ili odobrenja uz ovlaštenje na osnovu identificiranog problema vezanog za sigurnost.

BHDCA može da suspenduje dozvolu u slučaju privremene nesposobnosti koja nije prestala sukladno procedurama koje su navedene u ATCO.A.015(e). Odluka o suspenziji dozvole se donosi uz koordinaciju sa ANSP-om, uzimajući u obzir razloge za proglašavanje privremene nesposobnosti, analizu sigurnosti koju dostavi ANSP da bi se ublažila situacija i razloge zbog kojih privremena nesposobnost nije prestala.

12.3 Proces za oduzimanje, suspenziju i pravo žalbe

Suspenzija se ukida kada se ukloni stanje koje je dovelo do suspenzije. Kada se dozvola oduzme, imatelj je vraća u BHDCA.

U slučaju suspenzije ili oduzimanja dozvola, ovlaštenja i dodatnih i posebnih ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje, BHDCA obavještava imatelja dozvole pismenim putem o ovoj odluci i njegovim pravima podnošenja žalbe, sukladno postupcima koji su uspostavljeni u ATCO.AR.A.010(a)(14). Također će o suspenziji ili oduzimanju posebnog ovlaštenja procjenitelja biti obaviješten i relevantan pružatelj usluga u zračnoj plovidbi. Ovo će se uraditi putem rješenja koje potpisuje ANS inspektor iz BHDCA u roku od 48 sati od donošenja odluke da se suspenduje ili oduzme imateljeva dozvola, ovlaštenje ili odobrenje uz ovlaštenje. Suspenzija ili oduzimanje će započeti 24 sata nakon što imatelj dozvole primi rješenje.

Smjernice GM1 ATCO.AR.D.005

Sve naknadne provjere i procjene koje obave oni čije je posebno ovlaštenje procjenitelja suspendirano ili oduzeto, bit će nevažeće. Isto se odnosi na one čija su posebna ovlaštenja OJTI ili STDI suspendirana ili oduzeta. ANSP poduzima odgovarajuće mjere da te osobe isključi iz procesa procjene. BHDCA može provjeriti da bi potvrdila da procjene ne vrše procjenitelji čija su ovlaštenja suspendirana ili stavljena van snage.

U roku od 8 dana od prijema rješenja od ANS inspektora, imatelj dozvole se protiv rješenja može žaliti generalnom ravnatelju BHDCA. Ovo se radi pismeno, a kao minimum uključuje sljedeće:

- Referencu na Rješenje o izricanju mjera ANS inspektora;
- Razlog za žalbu; i
- Adresu za buduću komunikaciju.

13 Zamjenska ATCO dozvola

BHDCA mijenja dozvolu kontrolora zračnog prometa ukoliko je potrebno iz administrativnih razloga i kada je točka (XIIa) u dozvoli popunjena i nema više prostora. Datum prvog izdavanja ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenje se prenosi u novu dozvolu.

Administrativni razlozi koji se uzimaju u obzir za zamjenu ATCO dozvole su sljedeći, ali se ne ograničavaju na gubitak, krađu ili znatno oštećenje koje dovodi do nečistljivosti.

Smjernice GM1 ATCO.AR.D.001(e)

Administrativni razlozi koji se uzimaju u obzir za zamjenu ATCO dozvole su sljedeći, ali se ne ograničavaju na:

- (a) gubitak;*
- (b) krađu;*
- (c) znatno oštećenje koje dovodi do nečistljivosti.*

Dodatni administrativni razlozi se mogu kasnije dodati na osnovu iskustva stečenog zbog zahtjeva drugih imatelja ATCO dozvole.

Zahtjevi za zamjenu ATCO dozvole se podnose pojedinačno pismenim putem u BHDCA sa navedenim razlogom za zamjenu. U slučaju da razlog za zamjenu ATCO dozvole nije gore naveden, BHDCA će analizirati slučaj i riješiti po zahtjevu imatelja u roku od 30 dana od prijema zahtjeva.

Imatelj dozvole će uz zahtjev dostaviti dokaz o plaćanju naknade sukladno Instrukciji o plaćanju administrativne pristojbe i Odluci o visini naknada za usluge iz nadležnosti BHDCA.

BHDCA izdaje ATCO dozvolu sukladno obrascu ANS.F.07. Datum prvog izdavanja ovlaštenja i odobrenja uz ovlaštenja se prenosi u novu dozvolu.

----- KRAJ DOKUMENTA -----